

УДК 784: 792. 73] (510) «20»

*Бойко Анна Миколаївна,
аспірант Харківської державної
академії культури
boyko_anechka@inbox.ru*

КИТАЙСЬКЕ ЕСТРАДНО-ВОКАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО ПОЧАТКУ ТРЕТЬОГО ТИСЯЧОЛІТТЯ

Мета роботи полягає у висвітленні специфіки розвитку китайської естрадно-вокальної музики на початку ХХІ ст. *Методологія* дослідження базується на комплексному використанні історичного, культурологічного, системного та компаративного методів. *Наукова новизна* роботи полягає у тому, що вперше в українському мистецтвознавстві та культурології визначаються особливості розвитку естрадно-вокального мистецтва Піднебесної на початку ХХІ ст. *Висновки.* На сучасному етапі естрадно-вокальний напрям став одним із найбільш популярних в країні. Значна роль у його поширенні відводиться саме засобам масової інформації. Естрадно-вокальна музика Китаю (тандорор) характеризується стильовим розмаїттям, серед якого особливе місце посідає «китайський стиль». Велике значення у розвитку естрадно-вокального мистецтва має культурний діалог з іншими країнами, завдяки якому китайські музиканти мають змогу активно використовувати в своїй творчості популярні іноземні стилі, вокальні манери та ін. Саме міжкультурна взаємодія також значно сприяла визнанню китайської естрадно-вокальної музики у міжнародному культурному просторі.

Ключові слова: китайське естрадно-вокальне мистецтво, музична культура Китаю, культурний діалог, стильові тенденції, виконавство, національні традиції, іноземні впливи, естрадні співаки, «китайський стиль».

*Бойко Анна Николаевна, аспирант Харьковской государственной академии культуры
Китайское эстрадно-вокальное искусство начала Третьего тысячелетия*

Цель работы заключается в освещении специфики развития китайской эстрадно-вокальной музыки в начале ХХІ века. *Методология* исследования базируется на комплексном использовании исторического, культурологического, системного и компаративного методов. *Научная новизна* работы заключается в том, что впервые в украинском искусствоведении и культурологии определяются особенности развития эстрадно-вокального искусства Поднебесной в начале ХХІ века. *Выводы.* На современном этапе эстрадно-вокальное направление стало одним из наиболее популярных в стране. Значительная роль в его распространении отводится именно средствам массовой информации. Эстрадно-вокальная музыка Китая (тандорор) характеризуется стилевым разнообразием, среди которого особое место занимает «китайский стиль». Большое значение в развитии эстрадно-вокального искусства имеет культурный диалог с другими странами, благодаря которому китайские музыканты имеют возможность активно использовать в своем творчестве популярные иностранные стили, вокальные манеры и др. Именно межкультурное взаимодействие также значительно способствовало признанию китайской эстрадно-вокальной музыки в международном культурном пространстве.

Ключевые слова: китайское эстрадно-вокальное искусство, музыкальная культура Китая, культурный диалог, стилевые тенденции, исполнительство, национальные традиции, иностранные влияния, эстрадные певцы, «китайский стиль».

Boiko Anna, Postgraduate student, Kharkiv State Academy of Culture

Chinese pop and vocal art of the beginning of the third millennium

The purpose of the article is to highlight the specific of the development of the Chinese pop and vocal music in the early twenty-first century. The methodology of the study is based on the integrated use of historical, cultural, systematic and comparative methods. The scientific novelty of the work consists of the fact that for the first time in Ukrainian art studies and cultural studies are determined the main features of the development of the pop and vocal music of the Heavenly Empire at the beginning of XXI century. Conclusions. At the present stage, the pop and vocal direction became one of the most popular in the country. A significant role in its distribution is given to the mass media. China's the pop, and vocal Music (mandopop) is characterized by a stylistic diversity, among which the "Chinese style" occupies a special place. The cultural dialogue with other countries plays an essential role in the development of the pop and vocal art, thanks to which Chinese musicians can actively use popular foreign styles, vocal manners and others in their work. This intercultural collaboration has also significantly contributed to the recognition of the Chinese pop and vocal music in the international cultural space.

Key words: Chinese pop-vocal art, Chinese musical culture, cultural dialogue, stylistic tendencies, performing, national traditions, foreign influences, pop singers, «Chinese style».

Актуальність теми дослідження. Китай початку третього тисячоліття принципово відрізняється від китайської цивілізації минулих століть. Це обумовлено не лише його відкритістю (на противагу тисячолітньої замкнутості), а й потужним злетом економіки, соціальної сфери, науки та культури. Епоха телекомунікаційних технологій вивела Піднебесну на небувалу висоту. Як не ставитися до китайської електроніки і техніки, зауважимо, що практично 90% всього світового устаткування випускається та збирається в цій країні.

Високий рівень економічного розвитку сучасного Китаю позначився і на його культурному житті. Разом з новими технологіями китайське мистецтво поступово вбирало в себе різні іноземні напрями та стилі. Значний вплив Заходу гостро проявився і в музично-естрадній сфері Піднебесної, де на сучасному етапі відчувається віддзеркалення американських та європейських традицій.

Актуальність дослідження зумовлена суттєвими досягненнями сучасного китайського естрадно-вокального мистецтва; необхідністю виявлення його специфіки в контексті культурного діалогу Схід-Захід.

Аналіз останніх досліджень та публікацій показав, що проблематика, пов'язана зі специфікою сучасного китайського естрадно-вокального мистецтва, отримала певне висвітлення переважно в роботах китайських дослідників: Бі Юй Хун [1], Ван Юн Хуей [2], Лі Ган [4], Лінь Лінь [5], Ю Цзін Бо [7]. Втім, в українському мистецтвознавстві та культурології зазначене культурне явище досі залишається майже не розглянутим. Вирішенню цієї наукової проблеми присвячена пропонувана стаття.

Мета дослідження полягає у визначенні культуротворчої специфіки розвитку естрадно-вокального мистецтва Китаю на початку XXI століття.

Виклад основного матеріалу. На межі XX – початку XXI ст. естрадно-вокальний напрям стає одним з найбільш популярних в мистецтві та культурі Китаю. Важливими соціокультурними детермінантами, що зумовили подібну актуалізацію цієї мистецької сфери, є насамперед її загальна доступність, зрозумілість й зорієнтованість для широких мас слухачів, а також активна популяризація в широкому культурному просторі.

Нині розвиток китайського естрадного мистецтва тісно пов'язаний з економічною, політичною та іншими сферами життя в країні. Так, зокрема, входження КНР до лав Всесвітньої торгівельної організації (2001 р.) сприяло визнанню та поширенню китайської естрадної музики у світовому культурному просторі. Характерно, що міжнародного успіху досягли насамперед такі китайські співаки, котрі в своїй творчості використовують переважно провідні іноземні стилі та жанри естрадного мистецтва, як передусім стилі ар-н-бі та рок. Так, наприклад, серед успішних виконавців в стилі ар-н-бі слід назвати імена таких митців, як Тао Чже, Чжоу Цзе Лунь, Вень Лань, Лінь Цзюнь Цзе, Ван Лі Хун, Пань Вей Бо; в стилі рок: Ван Фен, Сюй Вей.

Значну роль у розвитку китайської естрадної музики початку XXI ст. продовжує відігравати культурний обмін з іншими країнами. Саме завдяки цій міжкультурній взаємодії вокальна естрада Китаю на сучасному етапі переживає період творчого розцвіту. В цьому контексті доречно, на наш погляд, звернутися до твердження російського культуролога В. Полікарпова, який у своїх наукових розвідках доходить до висновку про щільний зв'язок періодів активного розвитку китайської цивілізації з міжкультурним обміном: «Вместе с тем следует отметить, что китайская культура, при всей ее монолитности и непрерывности развития, включает в себя множество элементов, объяснить наличие которых можно только заимствованиями. В истории Китая наблюдается закономерность: периоды расцвета сопровождались интенсивным обменом с внешним миром, период упадка – отгороженностью от внешнего мира, боязнью культурного обмена» [6, 92].

Велика роль у популяризації естрадно-вокального напряму музичного мистецтва як в самому Китаї, так і за його межами відводиться засобам масової інформації. Так, дослідниця проблем міжкультурної взаємодії в музичній сфері А. Каяк слушно зазначає: «Со второй половины XX века именно музыка, сравнительно с другими видами искусства, становится лидером по частоте и масштабам трансляции на каналах электронных СМИ, по объёмам выпуска и продаж музыкальных записей на компакт-дисках, по численному составу аудитории и т. п. В сложившейся ситуации в пространство любой национальной культуры легко проникает музыка, относящаяся к массовой культуре с ее упрощенными формами и выразительными средствами» [3, 3].

Вже на початку XXI ст. найбільш поширеними засобами масової інформації та комунікації у Піднебесній стають телебачення та мережа інтернет. Саме завдяки їх використанню китайські слухачі можуть познайомитися з творчим доробком як вітчизняних, так і зарубіжних виконавців. На китайському телебаченні в цей період з'являється значна кількість музичних телепрограм та шоу-проектів, в яких ключове місце відводиться пропаганді естрадно-вокального мистецтва. Однією з перших серед таких проектів стала телепрограма «Одна пісня», зйомки якої стартували у 2001 році. Головним організатором та режисером цієї програми був Мен Сінь, який згодом став одним з найбільш успішних телережисерів у Китаї. «Одна пісня» дуже швидко стала популярною в країні. Одним з важливих чинників набуття зазначеною програмою широкої популярності стало те, що її музичною емблемою, яка лунала на початку та по закінченні кожного випуску цієї

телепередачі, було обрано відомий хіт «Одна пісня» (музика Мен Вей Дун, слова Чень Чже), у виконанні співаків Цай Го Цин і Мао А Мін.

Спочатку ключова культуротворча роль даної телепрограми полягала в тому, щоб ознайомити китайську аудиторію з естрадними піснями минулого століття, втім пізніше її ракурс став змінюватися. Через декілька років зйомки «Однієї пісні» проходили у різних містах Піднебесної. До участі запрошувалися виконавці різних поколінь, що репрезентували як минуле, так і сучасне китайського естрадного мистецтва. Вони ділилися із слухачами цікавими та важливими подіями із власного життєвого й творчого шляху, співали хіти, а публіка мала змогу поближче познайомитися з артистами та оцінити їхні пісні. Серед чисельної кількості учасників програми слід згадати найбільш уславлені імена: Цзян Юй Хен, Су Бін, Ци Цін, Фей Юй Цін, Хуан Ань, Чень Хуей Сянь, Фей Сян та багато ін. У виконанні цих відомих співаків лунали популярні пісні: «Вип'ємо за минуле життя» (музика Чан Хун Цзюань, слова Чень Гуй Чжу), «Підемо з радістю» (музика Чень Чжи Юань, слова Чень Цзя Лі), «Вовк» (музика і слова Вей Лі Ань), «Історія та час» (музика і слова Цзян Цзян) тощо.

За досить тривалий час існування телепрограми «Одна пісня» (понад 11 років!) зйомки пройшли у 60 різних містах Піднебесної, а також за її кордоном, – в США, Канаді, Сингапурі, Японії тощо. До участі у цій програмі запрошувалися китайські співаки-емігранти: Сю Мей Цзін, Сунь Янь Цзи, А Ду та ін., а також всесвітньо відомі іноземні виконавці, серед яких: Р. Мартін, М. Кері, Р. Маркс, С. Брайтман, С. Діон, В. Х'юстон, Е. Джон, Р. Вільямс, К. Агілера та ін. Суттєву культуротворчу роль зазначеної телепрограми підкреслює китайський дослідник Лі Ган: «Телевізійний проект «Одна пісня» в значній мірі сприяв поширенню у Китаї естрадно-вокального мистецтва (як вітчизняного, так і зарубіжного)» [4, 388] (*пер. мій.* – А. Б.).

Окрім вищерозглянутої телепрограми, на китайському телебаченні на початку 2000-х років стартували й інші популярні мистецькі проекти, вокальні конкурси, як наприклад: «Радісний чоловічий голос» (з 2003 р.), «Щасливий жіночий голос» (з 2009 р.), «Голос Китаю» (з 2012 р.), «Голос китайської мрії» (з 2014 р.), «Китайський новий голос» (з 2016 р.) та ін. Активну участь в цих проектах беруть як уславлені зірки, так і поки що мало відомі виконавці. Особливою популярністю у китайських слухачів користується вокальний конкурс «I am singer», започаткований з 2013 року. Цей конкурс в Китаї вважається найбільш професійним, оскільки в ньому змагаються найбільш популярні китайські артисти: Лінь І Лянь, Ден Цзи Чі, Лінь Чжі Сюань, Юй Гуань, Хань Лей та ін.

Окрім китайських співаків, в даному конкурсі в різні роки брали участь також зарубіжні естрадні виконавці (переважно представники азійських музичних культур), серед яких слід назвати співачку з Малайзії Шилу Амзах (2014 р.), корейського виконавця Хуан Чжи Ле (2016 р.), американську артистку китайського походження Лі Вень (2016 р.), філіпінську співачку Терезу Карпіо (2017 р.), а також відомого казахстанського артиста Дімаша Кудайбергенова (2017 р.), котрий приголомшив китайську публіку особливим тембром голосу та вокальним діапазоном в 5 октав!

Зауважимо, що в китайському музикознавстві ще на початку 80-х рр. ХХ ст. сформувалося узагальнююче поняття, котре характеризує естрадно-вокальну музику в Піднебесній, – «хуа юй лю сін інь юе», (у дослівному перекладі – популярна музика, що виконується китайською мовою). Наприкінці 80-тих років минулого століття зазначене поняття було перекладене англійською мовою як *mandarin popular music* (скорочено: *mandarin-pop* або *mandopop* – мандарин-поп). Саме поняття *mandopop* вважається загальноприйнятим в багатьох країнах для визначення сучасної китайської естрадно-вокальної музики. *Mandopop* отримав широку популярність як у Китаї, так і за його межами, в таких країнах як Японія, Тайвань, Сингапур та ін.

Помітимо, що термін «мандарин-поп» прийшов на зміну поняттю «шидайцюй» (у перекладі з китайської – «сучасна пісня», засновник – Лі Цзін Хуей), яке існувало в китайському мистецтвознавстві раніше (20-60 рр. ХХ ст.).

Подібну зміну понять в китайському естрадно-вокальному мистецтві можна пояснити певними економічними, політичними та культурними чинниками, серед яких передусім необхідно назвати «політику реформ і відкритості», котра розпочалася в 1978 році під керівництвом Ден Сяопіна. Так, в сфері зовнішньої політики впроваджувалась «політика відкритих дверей», метою якої було налагодження торгівельно-економічних взаємин КНР з багатьма країнами, що безпосередньо впливало на покращення міжкультурної взаємодії Китаю з іноземними державами (зокрема, в музичній сфері). Це, в свою чергу, також сприяло розповсюдженню китайської естрадної музики у міжнародному культурному просторі, яке й зумовило потребу у створенні поняття – мандарин-поп, більш зрозумілого для західної публіки. Це поняття, на відміну від шидайцюй, більш конкретно вказує саме на китайську естрадно-вокальну музику.

На початку ХХІ ст. широкого розповсюдження в китайському музично-естрадному мистецтві набувають іноземні стилі та напрями: поп, джаз, рок, ар-н-бі, соул тощо. Виходячи з цього, все більша кількість китайських естрадних співаків застосовують в своїй творчості ці стилі з відповідними для них виконавськими атрибутами, а деякі (переважно маловідомі) виконавці нерідко прагнуть наслідувати творчу манеру тих чи інших всесвітньо відомих артистів.

В китайському естрадно-вокальному мистецтві серед різноманіття сучасних виконавських стилів можна спостерігати формування певних міжстильових взаємодій. Яскравим прикладом подібної взаємодії може слугувати так званий «китайський стиль», виникнення якого підкреслює авторитетний китайський дослідник Ю Цзін Бо в своїй роботі «Введення в китайську естрадну музику» [7]: «Варто відмітити, що на початку ХХІ ст. в естрадно-вокальному мистецтві Піднебесної сформувалось поняття «китайський стиль» [7, 218] (*пер. мій. – А. Б.*).

В основі вищезазначеного «китайського стилю» («чжун го фен») полягає міксування китайських та зарубіжних музичних традицій в жанрі естрадної пісні. При цьому подібне міксування не є рівноцінним, про що власне вказує сама назва стилю. Ключова роль в піснях, написаних в даному стилі, відводиться саме китайській музиці. В них переважно використовується пентатонічні лади, характерна китайська мелодика з притаманними для неї витонченими

орієнтальними інтонаціями та мелізматиною, а також традиційний китайський музичний інструментарій (ерху, цинь, піпа та ін.).

Вплив зарубіжної (насамперед західної) музики проявляється у застосуванні іноземних «модних» інструментів (синтезатор, електрогітара тощо); елементів естрадних стилів та напрямів (поп, рок, ар-н-бі, хіп-хоп та ін.) з притаманними ним вокальними манерами тощо.

Характерною особливістю творів, створених у «китайському стилі», є використання давньокитайської мови, котра була поширеною ще в період правління династії Чжоу (XI – III ст. до н. е.), а також широке звернення до стародавньої та класичної китайської поезії. Загальну характеристику цього стилю влучно сформулював відомий китайський мистецтвознавець Лінь Лінь: «Китайський стиль» представляє собою поєднання китайської культури, класичної літератури, особливостей композиторського письма з естрадною музикою» [5, 89] (*пер. мій. – А. Б.*).

Деякі ознаки, характерні для «китайського стилю», можна виявити вже в пісенному репертуарі багатьох естрадних співаків кінця XX ст. Саме творчість цих виконавців стала передумовою формування самостійного поняття «китайський стиль». Серед таких артистів варто назвати Хуан Аня з його хітом «Мрії нових мандаринок та метеликів» (на текст віршу китайського поета Лі Бо «Слова на прощання до Лі Юнь»), а також Ден Лі Цзюнь з піснею «На стороні води» (на слова віршу «Очерет» з Книги пісень та гімнів – «Шицзин») тощо.

Як зазначалося вище, іноземні стилі мають широке поширення в естрадному мистецтві Китаю. Очевидною є тенденція до подальшого зростання впливів зарубіжної популярної музики на розвиток китайської «вокальної естради». Одночасно, набуває сили й протилежна тенденція, пов'язана з опорою на традиційні національні культурні цінності. На думку провідних китайських дослідників Ю Цзін Бо, Лінь Лінь та ін., саме «китайський стиль» значною мірою допоможе зберегти самобутні традиції китайської музичної культури. Так, Лінь Лінь слушно зазначає: «Завдяки «китайському стилю» слухачі можуть почути в "сучасному трактуванні" китайські стародавні та класичні літературні шедеври, а найголовніше – не забувати про їхнє існування» [5,89] (*пер. мій. – А. Б.*).

Розвиток «китайського стилю» в естрадному мистецтві початку XXI ст. пов'язаний передусім з творчістю співака Чжоу Цзе Луня. Сучасний китайський дослідник Ю Цзін Бо підкреслює: «Одним з відомих представників сучасної китайської естради, в творчій діяльності якого можна значною мірою спостерігати широке застосування «китайського стилю», варто вважати музиканта Чжоу Цзе Луня [7, 218] (*пер. мій. – А. Б.*).

Чжоу Цзе Лунь (Чжоу Цзелунь, відомий також як Чоу Джей) – популярний китайський співак, композитор, продюсер та актор тайванського походження. Він є неодноразовим лауреатом вітчизняних та міжнародних музичних премій, серед яких, наприклад «World Musik Awards» (2004 р., 2006 р., 2007 р., 2008 р.). Авторитетний китайський мистецтвознавець Бі Юй Хун підкреслює величезну культуротворчу роль цього митця, надаючи такої оцінки: «Чжоу Цзе Лунь

вважається одним із найбільш популярних сучасних китайських співаків не тільки в Азії, а й в усьому світі [1, 55] (*пер. мій. – А. Б.*).

Суттєвий внесок артиста до розвитку сучасного естрадно-вокального мистецтва Піднебесної полягає в тому, що Чжоу Цзелунь є одним з перших виконавців, який в рамках «китайського стилю» почав активно поєднувати традиційну китайську музику з популярними іноземними стилями (ар-н-бі, кантрі, а також поп, рок та хіп-хоп), використовуючи характерні для них вокальні манери. Найвідомішими хітами, написаними митцем в «китайському стилі», стали пісні «Східний вітер», «Волосся як сніг», «Ромашка», «Зелена порцеляна», «Запах рису», «Пробач», «Людина, що наслідує конфуціанство» тощо. Китайський дослідник Ван Юн Хуей так характеризує пісенну творчість музиканта, підкреслюючи її специфічну національну стильову атрибуцію: «Значна кількість пісень Чжоу Цзе Луня представляє собою найяскравіший приклад застосування «китайського стилю» [2, 74] (*пер. мій. – А. Б.*).

Творчий доробок Чоу Джея складає понад 100 пісень, 13 альбомів та участь у багатьох концертах і шоу-проектах. Окрім цього, він є також актором і виконавцем пісень до китайських кінофільмів таких, як «Шукати Чжоу Цзе Луня» (2003 р.), «Тянь Тай і кохання» (2013 р.) тощо.

На зазначеному мистецькому шляху у співака з'явилося багато послідовників, котрі продовжують творчо розвивати художній напрям, пов'язаний з написанням та виконанням пісень у «китайському стилі». Серед них слід назвати такі імена: Ху Янь Бінь, Сюе Чжі Цянь, Ван Лі Хунь та ін.

Отже, розглянувши панораму сучасної китайської музичної естради та основні стильові тенденції її розвитку, можна стверджувати, що саме «китайський стиль» є одним із провідних художніх напрямів, що репрезентує сучасне естрадно-вокальне мистецтво Китаю початку третього тисячоліття.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що вперше у вітчизняному мистецтвознавстві та культурології було висвітлено особливості розвитку естрадно-вокального мистецтва Китаю на початку ХХІ ст.

Висновки. Таким чином, китайська естрадно-вокальна музика на початку ХХІ ст. переживає період творчого розцвіту, що в значній мірі пов'язано з розвитком політичної, економічної та інших сфер в країні. Важливу роль у подальшому формуванні цього виду мистецтва посідає культурний діалог з іноземними державами, що значно сприяло його міжнародному визнанню.

Великий вплив на китайську естраду здійснює сучасна зарубіжна вокальна музика. Це проявляється у широкому використанні китайськими музикантами іноземних стилів, вокальних манер тощо. Провідне значення у популяризації китайської естрадно-вокальної музики відводиться ЗМІ, зокрема, телебаченню, мережі інтернет та ін. На сучасному етапі естрадно-вокальне мистецтво Китаю (mandopop) характеризується стильовим розмаїттям, що, в свою чергу, породжує тенденцію до міжстильової взаємодії. Яскравим прикладом подібної взаємодії вважається «китайський стиль». Китайська вокальна музика естрадного напрямку також значно збагачується завдяки впливу народної музики та ін.

Отже, естрадно-вокальний напрям на початку ХХІ ст. став одним із найбільш популярних видів музичного мистецтва Китаю. Сучасна китайська вокальна естрада отримала визнання як в самій Піднебесній, так і у міжнародному культурному просторі.

Перспективним щодо подальших наукових досліджень в цій сфері є висвітлення особливостей творчої діяльності популярних естрадно-вокальних співаків Китаю у ХХ – початку ХХІ ст.

Література

1. Бі Юй Хун. Китайські класичні та романтичні елементи в сучасній естрадній музиці. *Музичний час і простір*. 2012. №2. С. 55-56.

2. Ван Юн Хуей. «Побудова» в традиційній китайській культурі естрадної музики (аналіз пісень Чжоу Цзе Луна в «китайському стилі»). *Музичні розвідки*. 2010. №3. С. 74-76.

3. Каяк А.Б. Взаимодействие музыкальных культур: принципы, механизмы, результаты : автореф. дисс. на соискание научной степени доктора культурологии : спец. 24.00.01 «Теория и история культуры». Москва: ГАСК, 2011. 58 с.

4. Лі Ган. Історія китайської естрадної музики. –Шанхай: Шанхайське муз. мистецтво, 2015. 404 с.

5. Лінь Лін. Дослідження пісень, написаних у «китайському стилі». *Вісник Нанкінського педагогічного університету*. 2010. №2. С. 89-92.

6. Поликарпов В.С. Лекции по культурологии. Москва: Гардарика: «Экспертное бюро», 1997. 260 с.

7. Ю Цзін Бо. Введення в китайську естрадну музику. –Пекін: Масова література і мистецтво, 2011. 256 с.

References

1. Bi Juj Khun. (2012). Chinese classical and romantic elements in modern pop music. *Muzychnyj chas i prostir*, 2, 55-56 [in Chinese].

2. Van Jun Khuej. (2010). «Construction» in traditional Chinese culture pop music (analysis of songs Zhou Jie Lun in the «Chinese style»). *Muzychni rozvidky*, 3, 74-76 [in Chinese].

3. Kajak, A.B. (2011). Interaction of musical cultures: principles, mechanisms, results. Doctor's thesis. Moscow: GhASK [in Russian].

4. Li Ghan. (2015). The history of Chinese pop music. Shankhaj: Shankhajsjke muz. Mystectvo [in Chinese].

5. Linj Linj. (2010). Study of songs written in the «Chinese style». *Visnyk Nankinsjkogho pedagoghichnogho universytetu*, 2, 89-92 [in Chinese].

6. Polikarpov, V.S. (1997). Lectures on cultural studies. Moscow: Gardarika: «Ekspertnoe byuro» [in Russian].

7. Ju Czin Bo. (2011). Introduction to Chinese pop music. Pekin: Masova literatura i mystectvo [in Chinese].